

GRČKI JEZIK 2

**nacionalni ispit za učenike
2. razreda gimnazije**

srijeda 21. veljače 2007.

Pribor: obična olovka, gumica i kemijska olovka plave ili crne boje.

UPUTE UČENICI/UČENIKU

Pozorno slijedi sve upute. Ne okreći stranicu i ne rješavaj ispit dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepi identifikacijsku naljepnicu u označeni okvir u gornjem desnom kutu te na list za odgovore.

Ovaj ispit traje 90 minuta.

U sljedećim zadacima od tebe se očekuje da odabereš jedan od ponuđenih odgovora ili da svoj odgovor upišeš na odgovarajuće mjesto.

Možeš pisati po stranicama ispita, ali ne zaboravi prepisati odgovore na list za odgovore.

Na listu za odgovore piši isključivo kemijskom olovkom.

Piši jasno i čitljivo. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Dobro razmotri svaki odgovor prije nego ga upišeš.

Želimo ti puno uspjeha!

Sretno!

Ovaj ispit ima 16 stranica, od toga 1 praznu.

I. dio – RAZUMIJEVANJE JEZIKA (zadatci: od 1. do 26.)

Zadatci I

Pitanja: od 1. do 9.

Ἦσαν μὲν ὧν οὗτοι οἱ στρατευόμενοι ἐπ' Ἀρτεμίσιον, εἴρηται δέ μοι καὶ ὅσον τι πλῆθος ἕκαστοι τῶν νεῶν παρείχοντο. Ἀριθμὸς δὲ τῶν συλληχθεϊσέων νεῶν ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἦν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, διηκόσiai καὶ ἐβδομήκοντα καὶ μία. Τὸν δὲ στρατηγὸν τὸν τὸ μέγιστον κράτος ἔχοντα παρείχοντο Σπαρτιῆται Εὐρυβιάδην Εὐρυκλείδew· οἱ γὰρ σύμμαχοι ἔφασαν, ἦν μὴ ὁ Λάκων ἡγεμονεύῃ, Ἀθηναίοισι οὐχ ἔψesθαι ἡγεομένοισι, ἀλλὰ λύσειν στράτευμα. Τότε δὲ οὗτοι οἱ καὶ ἐπ' Ἀρτεμίσιον Ἑλλήνων ἀπικόμενοι ὡς εἶδον νέας τε πολλὰς καταχθεϊσας ἐς τὰς Ἀφέτας καὶ στρατιῆς ἅπαντα πλέα, καταρρωδήσαντες δρησμόν ἐβουλεύοντο ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα. Γνόντες δὲ σφeας οἱ Εὐβοέες ταῦτα βουλευομένους ἐδέοντο Εὐρυβιάδew προσμεῖναι χρόνον ὀλίγον, ἔστ' ἂν αὐτοὶ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας ὑπεκδέωνται.

Ὡς δ' οὐκ ἔπειδον, μεταβάντες τὸν Ἀθηναίων στρατηγὸν πείθουσι Θεμιστοκλέα ἐπὶ μισθῷ τριήκοντα ταλάντοισι, ἐπ' ᾧ τε καταμείναντες πρὸ τῆς Εὐβοίης ποιήσονται τὴν ναυμαχίην. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς τοὺς Ἑλληνας ἐπισχεῖν ὥδε ποιεῖ. Εὐρυβιάδην τούτων τῶν χρημάτων μεταδιδοῖ πέντε τάλαντα. Ἀδείμαντος γάρ ὁ Ὠκύτου ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς τῶν λοιπῶν ἥσπαιρε μούνος, φάμενος ἀποπλεύσεσθαι τε ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου καὶ οὐ παραμενέειν, πρὸς δὴ τοῦτον εἶπε ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπομόσας· »Οὐ σύ γε ἡμέας ἀπολείψεις, ἐπεὶ τοι ἐγὼ μέζω δῶρα δώσω ἢ βασιλεὺς ἂν τοι ὁ Μήδων πέμψει ἀπολιπόντι τοὺς συμμάχους.« Ταῦτά τε ἅμα ἡγόρευε καὶ πέμπει ἐπὶ τὴν νέα τὴν Ἀδείμαντος τάλαντα ἀργυρίου τρία.

KOMENTAR:

εἴρηται δέ μοι = εἶπον; πλῆθος, τό = mnoštvo; παρέχω = δίδωμι; τῶν συλληχθεϊσέων = συλλέγω = skupiti; πάρεξ = pokraj, uz; ἦν = εἰ ἄν; πεντηκόντερος = lađa s 50 vesala; ἔψesθαι = ἔπομαι = sequor; ἀπικόμενοι = ἀφικόμενοι; νέας = ναῦς; καταχθεϊσας = κατάγω = usidriti; καταρρωδέω = φοβέομαι; δρησμός, ὁ = φυγή, ἡ; σφeας = αὐτούς; δέομαι = moliti; ὑπεκδέω = kradom bježati; ὡς = kad; μισθός, ὁ = plaća; ἐπίσχω = ἐπέχω τινά = upravljati nekim; μεταδιδοῖ = δίδωσιν; Ἀδείμαντος ὁ Ὠκύτου = Adimant, Okitov sin, vojskovođa; ἁσπαίρω = otimati se; φάμενος = εἰπών; ἐπομόσας = zaklevši se; μέζω δῶρα = μείζονα δῶρα;

Prema pročitanoj tekstu slovom x označi kvadratić točnoga odgovora na listu za odgovore.

Primjer

0. U pomorskoj bitci kod rta Artemizija na Eubeji Grci su se borili protiv:

- A Trojanaca
 - B Perzijanaca**
 - C Makedonaca
-

1. Ukupan broj okupljenih lađa kod rta Artemizija bio je:

- A dvije stotine osamdeset i jedan
- B tri stotine sedamdeset i jedan
- C dvije stotine sedamdeset i jedan

2. Spartanci su zapovjedništvo povjerali:

- A Temistoklu
- B Leonidi
- C Euribijadu

3. Ako zapovjednik **ne bude** Spartanac, saveznici su rekli da će:

- A raspustiti vojsku
- B slijediti zapovjedništvo Atenjana
- C pronaći novoga zapovjednika

4. Stigavši do rta Artemizija, usidrili su se kod Afete i vijećali:

- A o bijegu u unutrašnjost Grčke
- B o ostanku u Afeti
- C o odlasku prema Eubeji

5. Stanovnici su molili spartanskoga vojskovođu da pričeka dok na sigurno ne sklone:

- A žene i djecu
- B djecu i ukućane
- C žene i ukućane

6. Temistoklo je primio od stanovnika mito vrijedno:

- A dvadeset talanata srebra
- B trideset talanata srebra
- C četrdeset talanata srebra

7. Od toga je novca dio dao spartanskom vojskovođi, a potkupio je i zapovjednika Adimanta iz:

- A Atene
- B Tebe
- C Korinta

8. Temistoklo mu je rekao: „Dat ću ti više darova nego bi ti ih poslao medijski...”

- A kralj
- B saveznik
- C vojskovođa

9. Tako je Adimanta podmitio s tri talanta srebra poslavši mu ih:

- A pred hram
- B na lađu
- C u tabor

Zadatci II

Pitanja: od 10. do 15.

Pažljivo pročitaj zadatak. U pitanjima od 1. do 6. započete su rečenice od kojih svaku treba povezati u smislenu cjelinu odabirom jednoga od ponuđenih završetaka označenih slovima od A do I. Na listu za odgovore upiši točno slovo uz odgovarajući broj postavljenoga pitanja.

Primjer

Odgovor

0. Οἱ δὲ ναῦται ἐβούλοντο τὸν ποιητὴν

J εἰς τὴν θάλατταν ῥῖψαι.

0. Οἱ δὲ ναῦται ἐβούλοντο τὸν ποιητὴν

A τὴν σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην

1. Οἱ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα ἔρχονται

B ἦλθον.

2. Τοῦτον τὸν Ἀρίονα λέγουσιν

C μετὰ τῶν ἑπτὰ σοφῶν.

3. Οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς νεανίας διδάσκουσιν

D εὐρέθῃ.

4. Περίανδρος δὲ ἦν

E ὅτι γράμματα μαθήσονται.

5. Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος

F πορευσάμεναι.

6. Ὁ διδύραμβος ὑπὸ τοῦ Ἀρίονος

G πλεῦσαι πρὸς Σικελίαν.

H ἐτυράννευεν.

I κιθαρῳδὸς ἦν.

J εἰς τὴν θάλατταν ῥῖψαι.

Zadatci III

Pitanja: od 16. do 20.

Pažljivo pročitaj rečenicu, odaberi njezin točan prijevod i na listu za odgovore slovom x označi kvadratić točnoga odgovora.

Primjer

0. *Ὁ δὲ πείθεται καὶ λαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν.*

A On povjeruje i zarobi Kira s namjerom da ga ubije.

B On povjeruje i zarobi Kira jer ga želi ubiti.

C On povjeruje i zarobi Kira budući da ga želi ubiti.

16. *Ἐπεὶ δὲ ἡσθένει Δαρεῖος καὶ ὑπώπτει τελευτὴν τοῦ βίου, ἐβούλετο τῷ παιδί ἄμφοτέρῳ παρεῖναι.*

A Jer je Darije obolio i dočeka kraj života, želio je da mu sin bude prisutan.

B Dok je Darije bio bolestan i iščekivao je kraj života, želio je da mu sin bude prisutan.

C Kad je Darije bio bolestan i iščekivao je kraj života, želio je da mu oba sina budu prisutna.

17. *Κῦρον δὲ μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν σατράπην ἐποίησε, καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων.*

A Šalje po Kira iz pokrajine u kojoj ga je učinio satrapom i imenovao vojskovođom svih.

B Poslaao je po Kira u pokrajinu u kojoj je učinio satrapiju i njega postavio za vojskovođu svih.

C Kira je slao u pokrajinu u kojoj su ga izabrali za satrapa i njega su učinili vojnikom svih.

18. *Ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησε Δαρεῖος καὶ κατέστη εἰς τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξης, Τισαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον.*

A Dok je umirao Darije i bio postavljen u kraljevini Artakserkso, Tisaferna je Kir ocrnio.

B Kad je umro Darije i na kraljevsku vlast bio postavljen Artakserkso, Tisaferno je ocrnio Kira.

C Budući da je umro Darije i stao je na prijestolje Artakserkso, Tisaferno je ocrnjen pred Kirom.

19. *Ὁ δ' ὥς ἀπῆλθε κινδυνεύσας καὶ ἀτιμασθεὶς, βουλεύεται, ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ.*

A Čim je stigao, izloživši se opasnosti i osramotivši se, odluči da nikada neće biti u vlasti brata.

B Kad je stigao, izlažući se opasnosti i sramoteći se, odluči da nikada neće biti u vlasti brata.

C On stiže, izloži se opasnosti i sramoti, te poželi da nikada ne bude u vlasti brata.

20. *Τὴν δὲ Ἑλληνικὴν δύναμιν ἤθροισεν, ὅπως ὅτι ἀπαρασκευότατον λάβοι βασιλέα.*

A Skupio je grčku mornaricu kako bi oteo kralja nespremno.

B Skupljao je grčku vojsku da kralja uhvati što nespremnijeg.

C Skuplja grčku vojsku da otme kralja što nespremnijeg.

Zadatci IV

Pitanja: od 21. do 26.

Podcrtanim oblicima u zadanim rečenicama odredi službe i upiši ih na list za odgovore.

Primjer

0. Ὁ Δαρεῖος ἐβούλετο τῷ παιῖδε ἀμφοτέρῳ παρεῖναι. subjekt

21. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται παιῖδες δύο, πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος.

22. Ἡ δὲ μήτηρ ἐξαιτησαμένη αὐτὸν ἀποπέμπει πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχήν.

23. Ἡ Κίλισσα ἔφυγεν ἐπὶ τῆς ἀρμαμάξης.

24. Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος φυγὰς ἦν.

25. Ἀναβαίνει οὖν ὁ Κῦρος λαβὼν Τισαφέρην ὡς φίλον, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἔχων ὀπλίτας τριακοσίους.

26. Ἐντεῦθεν διῆλθον πρὸς πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα καὶ οἰκουμένην.

II. dio – UPORABA JEZIKA (zadatci: od 27. do 49.)

Zadatci V

Pitanja: od 27. do 32.

Pažljivo pročitaj rečenicu i na listu za odgovor upiši odgovarajući glagolski oblik (naveden u zagradama) pazeći na sadržaj rečenice.

Primjer

Ὁ Ὅ 'Αρίων, οὗτος ὁ κλεινὸς κιθαρῳδός, ἀπὸ τοῦ δελφῖνος (σώζω, *ind. aor. pas.*)
ἔσώθη.

27. Οἱ δὲ Ἕλληνες ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ (εἰμί, *ind. impf. akt.*) _____.

28. Αὐτὸς ὁ Λεωνίδας πάντας τοὺς ἄλλους στρατιώτας (ἀποπέμπω, *ind. aor. akt.*)
_____ καὶ σὺν τοῖς ἑαυτοῦ Σπαρτιάταις ἔμεινεν.

29. Ἐνταῦθα Θεμιστοκλῆς (ἔρχομαι, *ptcp. aor. akt.*) _____ πέμπει
ἐς τὸ στρατόπεδον τὸν Μήδων ἄνδρα.

30. Ἐντεῦθεν οἱ στρατιῶται (πορεύομαι, *ind. impf. med.*) _____
σταθμούς τρεῖς διὰ πεδίου.

31. Τοὺς δὲ Ἕλληνας _____ (ἔχω, *ind. impf. akt.*) δέος τε καὶ
ἄρρωδίη.

32. Κῦρος δὲ (ὁράω, *ind. aor. akt.*) _____ τοὺς Ἕλληνας
νικῶντας.

Zadatci VI

Pitanja od 33. do 37.

Pažljivo pročitaj zadatak i poveži prvi dio sintagmi (od 1. do 5.) s drugim dijelom (od A do H), pazeći da se slažu u rodu, broju i padežu. Na listu za odgovore slovom x označi kvadratić točnoga odgovora.

Primjer

0. *πολύς*

I. *φόβος*

0. *πολύς*

A *τῆς χώρας*

1. *φιλοῦσα*

B *τὰς παρασάγγας*

2. *μεγάλαι*

C *τοῦ στρατιώτου*

3. *ταύτης*

D *τὸ στράτευμα*

4. *πρεσβύτερος*

E *οἱ παῖδες*

5. *πολλάς*

F *ὁ Ἀρταξέρξης*

G *αἱ πόλεις*

H *ἡ μήτηρ*

I *φόβος*

Zadatci VII

Pitanja: od 38. od 44.

Pročitaj rečenice i pažljivo odaberi jedan od ponuđenih oblika glagola (od A do C) koji je najprikladniji za smisao rečenice. Na listu za odgovore slovom x označi kvadratić točnoga odgovora.

Primjer

Οἱ ἄνθρωποι τὴν εἰρήνην

A στέργουσιν

B στέργεις

C στέργου

38. Οἱ στρατηγοὶ ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἀνδρείως

A ἐμαχεσάμην

B ἐμάχοντο

C μαχόμενος

39. Ὁ πεζὸς τῶν βαρβάρων ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον

A ἐλθέ

B ἦλθον

C ἦλθε

40. Ἐγώ, ὦ ἄνδρες λοχαγοί, οὐ δύναμαι

A καθεύδω

B καθεύδην

C καθεύδεις

41. Οἱ σύμμαχοι τὴν βοήθειαν

A πέμψων

B πέμψην

C πέμψουσιν

42. Ὁ Ἀρίων εἰς τὴν θάλατταν ἐβάλετο τὰ χρήματα

A ἔχων

B ἔχον

C ἔχει

43. Λέγουσιν τὸν δελφῖνα τὸν Ἀρίονα

A σώζεται

B σώζειν

C σώζετε

44. Ξέρξου δύο ἀδελφοὶ

A ἐγένοντο

B ἐγενόμην

C γίγνεσθαι

Zadatci VIII

Pitanja: od 45. do 49.

Pažljivo pročitaj zadanu riječ i pridruži joj odgovarajući oblik (od A do C) prema rodu, broju i padežu. Na listu za odgovore slovom x označi kvadratić s točnim odgovorom.

Primjer

0. τὸ πεδῖον

A ἅπαν

B ἅπαντα

C ἅπαντος

45. τὸ θαῦμα

A μέγιστα

B μέγιστον

C μέγιστος

46. ἡ σκευή

A πᾶσα

B πάση

C πᾶς

47. τὸν ἐρμηνέα

A ταύτην

B τοῦτο

C τοῦτον

48. οἱ ὀπλιῖται

A χίλιοι

B χίλια

C χίλιον

49. τῆς δυνάμεως

A Ἑλληνικῆς

B Ἑλληνικαί

C Ἑλληνικοῦ

III. dio - CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST (zadatci: od 50. do 70.)

Zadatci IX

Pitanja: od 50. do 54.

Pažljivo pročitaj zadatak i poveži ljubavne parove tako da imena od 1. do 5. spojiš s imenima od A do H. Na listu za odgovore slovom x označi kvadratić točnoga odgovora za svaku česticu pitanja.

Primjer

0. Pindar

I korska lirika

0. Pindar

1. Herodot

2. Platon

3. Homer

4. Sofoklo

5. Demosten

A govorništvo

B epika

C jambografija

D lirika

E filozofija

F historiografija

G komedija

H tragedija

I korska lirika

Zadatci X

Pitanja: od 55. do 59.

Pažljivo pročitaj zadatak i poveži tvrdnju s odgovarajućim ponuđenim odgovorom. Na listu za odgovore slovom x u kvadratiću označi točan odgovor.

Primjer

0. Naziv za Herodotovu povijest nastao u aleksandrijsko doba glasi:

- A. *Ἱστορίαι*
 - B. *Λόγοι*
 - C. *Ἱστορίας ἀπόδεξις*
 - D. *Μοῦσαι***
-

55. Grke je u bitci kod Termopila izdao sunarodnjak:

- A. *Ἐφιάλτης*
- B. *Μιλτιάδης*
- C. *Θεμιστοκλῆς*
- D. *Ξέρξης*

56. Majka Artemide i Apolona zvala se:

- A. *Καλυψώ*
- B. *Λητώ*
- C. *Πειδω*
- D. *Ἥχώ*

57. Bog kojega su pratile Bakhantice zvao se:

- A. *Ζεύς*
- B. *Ποσειδῶν*
- C. *Ἄρης*
- D. *Διόνυσος*

58. Meduzu Gorgonu ubio je:

- A. *Ἡρακλῆς*
- B. *Θησεύς*
- C. *Περσεύς*
- D. *Ἀχιλλεύς*

59. Filozof kojega su Atenjani osudili na smrt zvao se:

- A. *Σωκράτης*
- B. *Ἀριστοτέλης*
- C. *Πλάτων*
- D. *Ἡράκλειτος*

Zadatci XI

Pitanja: od 60. do 65.

Pažljivo pročitaj tvrdnju i na listu za odgovore upiši točan odgovor.

Primjer

0. Umjetni jezik kojim je Herodot pisao zove se **šarena jonština**.

60. Herodot je putovao obalom Crnoga mora, Malom Azijom i _____ .

61. Djela poučnoga karaktera poput Ksenofontova spisa *O jahanju* nazivaju se _____ djela.

62. Ksenofont u *Helenskoj povijesti* opisuje posljednjih desetak godina _____ ratova.

63. Tri najpoznatija grčka povjesničara su Ksenofont, Herodot i _____ .

64. Vođa Spartanaca u bitci kod Termopila bio je _____.

65. Pobjedu u bitci kod Maratona Greima je javio vojnik _____.

Zadatci XII

Pitanja: od 66. do 70.

Pročitaj pitanje i odgovori. Na listu za odgovore slovom x u kvadratiću označi jedan točan odgovor.

Primjer:

0. Tko od navedenih **nije** bog?

- A Dioniz
- B Ares
- C Heraklo**
- D Posejdon
- E Hefest

66. Tko od navedenih **nije** Perzijanac?

- A Darije
- B Artakserkso
- C Kir
- D Kserkso
- E Miltijad

67. Koji od navedenih gradova **nije** jonski?

- A Halikarnas
- B Milet
- C Teba
- D Efez
- E Smirna

68. Koja se od navedenih bitaka **nije** odvijala u Grčko-perzijskim ratovima?

- A kod Salamine
- B kod Termopila
- C kod Plateje
- D kod Maratona
- E kod Leuktre

69. Koje od navedenih igara **nisu** panhelenske?

- A Pitijske igre
- B Olimpijske igre
- C Nemejske igre
- D Istamske igre
- E Panatenejske igre

70. Koji od navedenih **nije** mitski pjevač?

- A Orfej
- B Demodok
- C Arion
- D Sapfo
- E Femija

PRAZNA STRANICA